

**UDI, politiet og Norges Røde Kors
M.fl.**

Deres ref:

Vår ref: UDI-Terje Bjøranger

Oslo, 25. mai 2005

UDIs kompetanseteam mot tvangsekteskap – halvårsrapport.

UDIS KOMPETANSETEAM MOT TVANGSEKTESKAP – HALVÅRSRAPPORT..... 1

1	INNLEDNING	2
2	AKTIVITETER	2
2.1	HVEM MELDER SAKER?	3
2.2	HVORDAN HAR TEAMET BLITT KJENT?	3
2.3	STATISTIKK	4
2.4	HOVEDTYPER AV SAKER.....	5
2.5	ARBEIDSMÅTE.....	7
2.6	KRAV TIL SIKKERHET	8
2.7	SITUASJONEN FOR DE BERØRTE	9
2.8	BARNEVERNET	10
2.8.1	<i>Generelt</i>	10
2.8.2	<i>Behov for plasseringssteder</i>	11
2.9	KOMPETANSE I HJELPEAPPARATET GENERELT	12
3	TVERRFAGLIG, MYNDIGHETSBASERT KOORDINERING	13
4	OPPSUMMERING AV ANBEFALINGER	15
5	KORT SAMMENDRAG AV ENKELTSAKER	16

Avdeling for faglig strategi og koordinering:

Postadresse:
Postboks 8108 Dep.
N-0032 OSLO

Besøksadresse:
Hausmanns gate 21, Oslo
Hjemmeside: www.udi.no

Telefon: 23 35 15 00
Telefaks: 23 35 15 13

1 Innledning

Utlendingsdirektoratet, Norges Røde Kors og politiet, har etablert et kompetanseteam rettet mot generasjonskonflikter relatert til tvangsekteskap. Målet er å bidra til å øke innsatsen, kvaliteten, kompetansen på arbeidet som gjøres i forhold til tvangsekteskap og annen æresrelatert vold i Norge.

Kompetanseteamet skal øke samhandlingene mellom offentlige etater og hjelpeorganisasjoner som på forskjellige måter kommer i kontakt med mennesker som utsettes for tvangsekteskap.

Tvangsekteskap har store personlige omkostninger for den som utsettes for det. I mange tilfeller vil en konflikt innbefatte vold og trusler i tillegg til selve det uønskede ekteskapet. Dette kan bety at kontakten med familie og venner brytes, og at skolegang helt eller delvis blir spolert. For en ungdom innebærer dette å bli satt på bar bakke både sosialt, økonomisk og sikkerhetsmessig. En person som opplever dette trenger bistand fra et bredt utvalg av hjelpeinstanser.

Integreringsmessig er tvangsekteskap en trussel både mot den enkelte og mot samfunnet. Et påtvunget ekteskap med et familiemedlem fra familiens hjemland, kan få konsekvenser for herboendes integrering og deltakelse i det norske samfunnet. Karriereplaner og sosialt nettverk må ofres til fordel for en påtvunget partner.

For samfunnet er også hver sak om tvangsekteskap et nederlag. Slike saker bidrar til ytterligere polarisering mellom majoritet og minoritetsgrupper og fjerner grunnlaget for inkludering, samfunnsmessig fellesskap og gjensidig forståelse. En sak som den som nå er under behandling i Drammen tingrett, er en tragedie for alle parter, men selvfølgelig for den berørte jenta spesielt. Hun står foran en årelang prosess for å kunne bygge opp livet på nytt fra a til å, hvilket kommer til å kreve mye offentlige ressurser i tillegg til annen hjelp. Men også familiene, som velger å presse igjennom sitt ønske om kontroll, står i fare for å bli integreringsmessige tapere. Saker som dette er egnet til å skape splid mellom en minoritetsgruppe og samfunnet rundt, og hindrer en positiv integreringsprosess. Saken viser med all tydelighet hvilken belastning saker som dette er på samfunnet, og at mange ulike myndigheter har et ansvar.

UDI er en sentral instans i arbeidet mot tvangsekteskap både når det gjelder praktiske løsninger, lovregulering og integrering. UDIs kompetanseteam mot tvangsekteskap har den 01. mai vært operativt i ca et halvt år. Denne rapporten vil oppsummere arbeidet i teamet, og vil gi noen anbefalinger når det gjelder videre drift. Vi vil også formidle noen av de inntrykkene vi har fått underveis i arbeidet.

2 Aktiviteter

Kompetanseteamets hovedaktivitet i perioden har vært å koordinere innsatsen i forbindelse med enkeltsaker meldt til teamet. Hvordan dette skjer, er nærmere beskrevet senere i rapporten. Til tross for at vi tar sikte på å være en annenlinjetjeneste, har vi i enkelte saker vært nødt til å håndtere saker direkte med klienten. Grunnen til dette har vært at klienter har tatt direkte kontakt med oss, og ikke via en hjelpeinstans. I andre tilfeller har klienten eller den instansen klienten har hatt kontakt med, bedt om ytterligere bistand fra oss. I andre tilfeller har fortsatt bistand blitt gitt av teamets politirepresentant, men da som politimann.

Teamets medlemmer har holdt flere foredrag, hvor kompetanseteamets arbeidsområde helt eller delvis har vært tema.

Teamet har generelt vært opptatt av å samle kompetanse innenfor de ulike problemstillingene som har blitt reist, og har i den forbindelse opparbeidet et visst nettverk bestående av ressurspersoner på ulike nivåer. Dette nettverket blir systematisert og "vedlikeholdt", ved å bli konsultert i forhold til generelle problemstillinger.

Temaet tvangsekteskap og æresrelatert vold er satt på dagsorden også i Sverige. Teamet var ved en anledning på besøk ved et beskyttet bosenter for unge kvinner som er utsatt for æresrelatert vold. Senteret er nytt, og har derfor ikke rukket å trekke noen erfaringer ennå, men ser etter vår vurdering interessant ut.

2.1 Hvem melder saker?

Kompetanseteamet har i perioden mottatt flest saker fra Røde Kors. Deretter kommer politiet og barneverntjenesten. Se statistikk for ytterligere opplysninger. I og med at kompetanseteamet er en annenlinjetjeneste, vil mange av disse instansene selv ha fått en melding til seg om saken. Et typisk eksempel er at en skole kontakter Oslo Røde Kors, som i sin tur kontakter oss. Før kontakt med oss blir opprettet, kan Røde Kors ha hatt kontakt med klienten over en periode. Vi kommer først inn i bildet dersom vedkommendes sak trenger konkret bistand eller saksopplysninger fra politi eller UDI.

Saker fra politiet kommer gjerne inn til teamet via politiets representant i teamet. Dette dreier seg om saker både i og utenfor Oslo. Det er vår oppfatning at politidistriktene, ikke minst familievoldskoordinatorerne, ser på vårt team som en nyttig samarbeidsinstans. Samarbeidet med familievoldskoordinatorerne skjer også andre veien, ved at vi tar kontakt med dem i konkrete saker.

Barneverntjenestene har kontaktet teamet for å få opplysninger om status for en parts utlendingsstatus, hjelp til vurdering av sikkerheten for deres klient eller hjelp til å sette en henvendelse inn i en "ære-tradisjon kontekst". Representanter for teamet har i et par saker blitt innkalt som vitner i Fylkesnemnda for sosiale saker i forbindelse med sak om omsorgsovertakelse. Samarbeid med barneverntjenesten har også skjedd ved at vi har levert inn bekymringsmelding på vegne av et barn. Se eget kapittel om barneverntjenesten senere i rapporten.

Vi har i tillegg mottatt henvendelser fra blant andre advokat, folkeregister, skoler, journalister, humanitære organisasjoner eller klienten selv.

2.2 Hvordan har teamet blitt kjent?

Det er vår oppfatning at teamet først og fremst har blitt kjent gjennom våre nettverk. Personer vi har kontakt med har gjerne sitt eget nettverk i ulike organisasjoner og etater, og informasjon om oss har blitt spredt gjennom dette. Også annonseringer på politiets, UDIs og Røde Kors sine hjemmesider har vært grunnlag for meldinger. Teamet er også blitt presentert i enkelte medier og på Kommunal- og regionaldepartementets hjemmeside. Kompetanseteamet har blitt omtalt i mediene ved et par anledninger.

2.3 Statistikk¹

Tallene gjelder henvendelser fra og med november 2004 til og med april 2005.

Det tallmaterialet som her oppgis, sier kun noe om teamets arbeid og i svært liten grad noe generelt om denne typen saker. Kompetanseteamet har eksistert i kun kort tid, og sakstilfanget vil dermed være helt avhengig av hvilke instanser som vet om oss.

Statistikk på dette området er generelt et svakt punkt, da dette er overlatt til ulike frivillige aktører. Disse legger forskjellige definisjoner til grunn for sine tall, og har forskjellige rutiner i forhold til kunngjøring av tallene. Det er heller ingen felles holdninger om hva som skal regnes som tvangsekteskap og hva som faller utenfor, hva som er æresrelatert vold etc. Eller for den saks skyld: hva som er en henvendelse eller ikke. Omfanget av tvangsekteskap i Norge er derfor ikke kjent.

Av totalt 40 saker, som involverer 45 personer, var 12 nasjonaliteter representert.² De største gruppene gjaldt personer med pakistansk bakgrunn (13 saker) og deretter personer med kurdisk bakgrunn (10 saker). I tillegg hadde vi saker fra Ghana, El Salvador, India, Iran, Tyrkia Marokko m. fl.

Av 45 involverte personer i våre saker, var 39 kvinner og 6 menn. Menn / gutter har hovedsakelig vært involvert via par- eller søskenforhold. Kompetanseteamet er av den oppfatning at det ofte er vanskeligere for gutter å be om hjelp enn det er for jenter. Dette kan ha flere årsaker. Gutter kan være mindre flinke til å kommunisere denne typen problemer, særlig når det gjelder psykisk vold. Gutter vil gjerne ha behov for å vise at de klarer å rydde opp i problemene selv og de vil derfor trenge litt mer ”drahjelp” for å komme frem med problemene. Men dette betyr ikke at problemene oppleves som mindre enn for jentene. Hjelpeapparatet er i tillegg mindre rustet til å hjelpe gutter i denne situasjonen, ikke minst når det gjelder plasseringsmuligheter for de over 18 år.

Aldersfordelingen viser en spredning fra 14 til 35 år.³ Ellers er aldersfordelingen som følger:

Alder	Antall personer
14	3
15	2
16	7
17	3
18	9
19	5
20	6
Over 20 /ukjent	10
Sum personer	45

¹ **NB!** Vær obs på at tabellene oppgir saker eller involverte personer, avhengig av hva som gir det beste bildet.

² Noen saker gjelder par eller søsken.

³ En henvendelse gjelder et søskenpar på 16 og 11 år. Dette er imidlertid en ”dumping-sak”, og som sådan utenfor teamets arbeidsområde. Vi formidler allikevel kontakt mellom berørte parter i denne saken. I tre saker er alderen ukjent, da meldende instans selv kun har hatt sporadisk kontakt med vedkommende.

Meldende instanser vil i stor grad gjenspeile måten informasjon om teamet er spredd på. En stor del av henvendelsene kommer fra Røde Kors og fra ulike deler av politiet. Det er også her det har vært lettest å gjøre teamets arbeid kjent. Men også barneverntjenester og skoler har kontaktet teamet. Meldende instanser fordeler seg som følger:

Meldende instans	Antall saker
Oslo Røde Kors	14
Politiet	9
Barnevern	5
Skole	2
Selv	2
Andre	8
Sum saker:	40

Andre består av blant annet journalister, folkeregisteret, legevakt og frivillige organisasjoner utenom Røde Kors.

Elleve av de involverte personene hadde norsk statsborgerskap, men med annen etnisk bakgrunn. I ni saker var minst en av foreldrene norske statsborgere.

Når det gjelder innholdet i sakene, fordeler disse seg i forhold til hvor i prosessen vi har kommet inn i bildet. Følgende fordeling sier noe om dette. Når det står for eksempel "trussel om tvangsekteskap" så henviser dette til henvendelsens innhold, og ikke til vår vurdering av saken.

Forløp	Antall personer
Tvangsekteskap	15
Trussel om tvangsekteskap	13
Trussel om tvangsekteskap og æresrelatert vold	8
Trussel om æresrelatert vold	2
Annet	7
Sum personer	45

I gruppen "annet" ligger blant annet saker om barn forlatt i utlandet.

2.4 Hovedtyper av saker

Mange saker gjelder trussel om tvangsekteskap eventuelt også trussel om annen æresrelatert vold. Det er etter vår oppfatning så tett sammenheng mellom tvangsekteskap, æresdrap og annen æresrelatert vold, at problemkomplekset bør sees under ett. Tvangsekteskapsbegrepet må derfor tolkes utvidende slik at også konflikter hvor tvangsekteskap bare indirekte er et tema, inkluderes. Ofte er tvangsekteskap en naturlig konsekvens av andre konflikter, men slik at dette ikke er uttalt eller åpenbart for partene i konflikten. Begrepet æresrelatert vold, som dekker både psykisk og fysisk vold, er etter vår mening mest dekkende.

En kategori saker er "overraskelsesekteskapene". Ungdommen står enten foran en reise til utlandet, eller befinner seg allerede i utlandet sammen med familie. Her har det ikke, i alle fall ikke slik klienten ser det, vært noe som tydet på at ekteskap var under oppseiling. I et tilfelle visste en jente om disse planene i noen dager, ønsket hjelp mot ekteskapet men så ikke det å motstå ekteskapet som en reell mulighet. I et annet tilfelle ble en 16 år gammel jente med familien til deres hjemland for å delta i

kusines bryllup. Reisen var bestemt å vare 14 dager. Etter 10 dager presses jenta til å gifte seg med en eldre fetter, under en enkel seremoni hjemme hos familien. I et tilfelle var en jente observant nok til å registrere at hun var den eneste som ikke hadde returbillett i forbindelse med "ferieturen". Da tok hun kontakt med skolen.

I andre saker er det en forhistorie som gjør at truslene om arrangert ekteskap og eventuelt æresrelatert vold tiltar over tid. I et flertall av disse sakene har konflikt mellom hjemlandets tradisjonelle verdier og tilegning av norsk væremåte hos ungdommen, vært en utløsende faktor. En "plikt" til å anerkjenne et planlagt arrangert ekteskap ville nok ha kommet uansett, men ungdommens adferd har forsert planene og økt konfliktnivået.

I mange saker er ekteskapet både en represalie for brudd på familiens normer, og en måte å løse en familiekonflikt på. En jente på 17 eller 18, med en adferd som kan involvere en kjæreste eller i alle fall venner av motsatt kjønn, vil i tradisjonelle familier være utsatt. I en æreskodeks av den typen som er nærværende i et flertall av våre saker, vil seksualisert oppførsel, om enn svært uskyldig, være en trussel mot mannlige familiemedlemmers ære. Både her og i utlandet.

Pakistanere utgjør den største etniske gruppen, med kurdere fra Irak på neste plass. Vårt utvalg av saker er imidlertid så lite at vi ikke kan trekke noen konklusjoner på bakgrunn av det. Når det gjelder disse to gruppene gir allikevel tallene antagelig et riktig bilde av situasjonen. Det finnes som nevnt ingen offisielle kilder for data som dette, men i alle fall Oslo Røde Kors har de samme gruppene på topp når det gjelder henvendelser.

De fleste sakene gjelder jenter, selv om vi også har hatt gutter. Saker med gutter / menn har dreid seg om kjærester, eller om søskenpar hvor begge har vært del av samme konflikten. Når det gjelder parene, noen av dem godt voksne, så er problemet at familiene ikke aksepterer at de har valgt hverandre. Trusselnivået i disse sakene er høyt. Det å selv velge partner er med andre ord en like stor provokasjon for familiene som det å nekte å gå med på familiens planer. Se for øvrig saksgjennomgangen sist i rapporten.

Flere av sakene inneholder mer eller mindre uttalte trusler om æresrelatert vold. Vold som en del av oppdragelsen blir også beskrevet av mange av våre klienter. De beskriver også at det er skam å legge vekt på egne behov foran hensynet til storfamilien, og at de dermed svikter hele familien ved å motsette seg ekteskap. Dette konseptet er veldig egnet til å frembringe følelse av skyld hos ungdommene. Dette gjør igjen at det mest sannsynlig er et lite mindretall som tar det skrittet det er å be om hjelp. Frykten for å bli utstøtt eller utsatt for vold dersom familien ikke får det som de vil, og mistro til eventuelt hjelpetilbud, veier nok også tungt når ungdommen må velge mellom hensynet til egne behov og kravet fra familien. Alt i alt gjør dette at frivilligheten i forhold til arrangerte ekteskap lett blir illusorisk, da konsekvensene av å velge å stå på egne ben, kan fort bli uoverstigelige.

Mange ungdommer som ønsker hjelp, vil ikke at familien skal vite om at de har "sladret". De ønsker at vi skal "endre familien" eller komme med lover og regler, som løser problemet for dem. Enkelte har med andre ord lite realistiske forestillinger om hvilken hjelp som gis og hva som realistisk sett *kan* gis. Problemstillingen belyser for øvrig tydelig hvilke tunge valg disse ungdommene (og voksne) blir presset til å ta, og

hvilke dilemmaer de havner i. Særlig brutalt blir dette når det er svært unge mennesker som presses til å ta dette valget.

I et par saker ser vi imidlertid at dersom tilstrekkelig hjelp gis på et tidlig stadium, kan ungdommen få tid til å komme ut av situasjonen på en kontrollert måte. Et alternativ er at vedkommende blir tildelt voldsalarm og får tett personlig oppfølging mens vedkommende fortsatt bor hjemme, samtidig som et liv utenfor hjemmet planlegges. Hvis vedkommende har en kjæreste eller annet støttende nettverk rundt seg, øker sjansene for at vedkommende vil kunne klare å etablere seg på egen hånd. Det er heller ikke slik at forholdet til familien nødvendigvis er spolert for all framtid. Særlig kan forholdet til søsken repareres over tid.

Selv for personer mellom 30 og 40 år krever familiene ofte full kontroll over "barnas" valg av samlivspartner. Trusselnivået i saker med voksne kjærestepar kan være like høyt som når det gjelder tenåringer. Det at de har valgt hverandre, ut fra egne preferanser, kan se ut til å være en provokasjon i seg selv. Tvangsekteskap er med andre ord ikke bare en ungdomsting, men et symptom på en kultur hvor individuelle hensyn systematisk underordnes flertallets rett til å bestemme, også i voksen alder.

Kompetanseteamet har hatt noen såkalte dumping-saker til behandling. Dette er saker hvor barn av forskjellige grunner blir forlatt i utlandet. Sakstypen faller utenfor kompetanseteamets arbeidsområde, men vi har allikevel valgt å gjøre noen grep i en sak. Jenta, som er av somalisk opprinnelse, ble forlatt i Somalia da hun var 17 år. Denne saken arbeides det fortsatt med.

2.5 Arbeidsmåte

Mange saker om tvangsekteskap etterfølges av en søknad om familieetablering for ektefellen. I en del saker har kompetanseteamet kommet i berøring med sakene før en eventuell søknad om familieetablering foreligger. Disse sakene innebærer en mulighet for å informere herboende om prosessen rundt familieinnvandring, slik at vedkommende blir klar over sin egen posisjon i saken. I den grad en søknad om familieinnvandring vil komme, vil da UDI og politiet allerede ha kunnskaper om saksforholdet, og kan dermed raskt få oversikt over saken. I noen saker er tvangsekteskap, for eksempel gjennom vedtak fra barneverntjenesten, blitt avverget.

I andre saker har tvangsekteskapet allerede funnet sted. Den som ønsker hjelp, ønsker da primært hjelp til å avverge familieetablering med ektefellen fra utlandet. I hvilken grad familieinnvandring på bakgrunn av tvangsekteskap kan avverges, er imidlertid fortsatt i noen grad avhengig av om herboende tør å stå frem med sin versjon. Dette er en betydelig skranke, da åpen motstand mot familieetableringen vil innebære en sikkerhetsrisiko. Et tverrfaglig samarbeid som kan tilby best mulig sikkerhet og praktisk hjelp til herboende, kan gjøre vedkommende i stand til å motstå kravet fra familien. Tilgangen til hjelp vil i de fleste tilfeller være avgjørende for hvorvidt herboende vil la familieetableringen skje eller ikke.

Når en sak meldes til oss sikrer vi først alle opplysninger i saken i en logg. Denne loggen ajourføres suksessivt etter hvert som det blir hendelser i saken. Det legges også inn enkle, anonymiserte opplysninger i en statistikk.

Deretter samles så mye informasjon rundt den aktuelle klienten som mulig, innenfor grensene av hva som kan være relevant. Dersom det er en sak som skal videre til

politi, sosialkontor eller barnevern, lager vi gjerne et notat hvor vi beskriver hendelsesforløpet og gir vår vurdering av situasjonen. Dersom det er nødvendig, eller ønskelig, har vi møter med de berørte instansene. Etter anmodning fra offentlige etater som er inne i saken, kan både politiet og UDI frigi opplysninger kaster lys over saksforholdet.

Problematikk knyttet til æresrelatert vold blir av store deler av hjelpeapparatet fortsatt sett på som et nytt problem. Dette til tross for at vi i noen tiår har hatt innvandring fra de relevante landområdene og at de første sakene dukket opp i mediene for 15-20 år siden. Det har derfor vært nødvendig å bidra med bakgrunnmateriale, så som generell landinformasjon og opplysninger om skikker og tradisjoner, så langt dette har latt seg gjøre. Dette, i tillegg til at det rår en del usikkerhet i forhold til håndtering av problematikk knyttet til minoriteter, gjør at de berørte etatene i stor grad "lener seg" på kompetanseteamet. Dette er i seg selv ressurskrevende, men er samtidig en måte å overføre kompetanse til andre etater på. Noe av målet med arbeidet er å danne nettverk slik at for eksempel ett barnevernkontor med spisskompetanse kan bistå et annet. Vi ser imidlertid at denne prosessen ikke går av seg selv, og at det å være en sentral en slik prosess kan være en av de viktigste funksjonene teamet har.

Kompetanseteamet er i utgangspunktet en annenlinjetjeneste. Av det følger at vi ikke skal være i en hjelpesituasjon direkte overfor den enkelte brukeren. Vi opplever allikevel at dette i noen saker ikke er tilfelle. I saker som gjelder personer over 18 år, og som har reetablert seg på nye steder i landet, har vi i noen tilfeller tatt kontakt direkte med andre offentlige etater, for eksempel sosialkontorer eller familievolds-koordinatorer, på vegne av klienten. Vi har også i noen grad hatt møter med klientene der hvor ingen andre etater av forskjellige grunner har vært inne i bildet. Vi har også hatt henvendelser direkte fra klienter, og fra klienter som ikke opplever å få den hjelpen de mener de burde ha fått fra det offentlige. Vårt engasjement overfor klienten vil da være å knytte vedkommende opp mot hjelpeapparatet og heller bistå den veien.

I noen saker har representanter fra teamet vitnet i Fylkesnemnda for sosiale saker i forbindelse med barnevernsaken. Dette er ikke en naturlig del av kompetanseteamets arbeid, og har kun vært tilfelle i to saker. Se for øvrig eget kapittel om barneverntjenesten.

Flere av sakene har kun medført kontakt mellom team og førstelinjetjeneste via telefon eller e-post. Andre saker har vært mer omfattende og har medført møter, utarbeidelse av brev og notater og lang tids oppfølging. Dette skyldes forhold i de enkelte sakene, men også i hvilken grad førstelinjen har vært mottakelig for bistand eller hatt behov for bistand.

2.6 Krav til sikkerhet

Sikkerhet er et sentralt tema når det gjelder fornærmede i denne type saker. En jente eller gutt, (også voksne), som handler i strid med familiens ønsker i ekteskapsaker, eller ved annen oppførsel påfører familien tap av ære; utsetter seg for fare for represalier fra familien for å gjenopprette æren. Hvor sterke reaksjoner familien vil ty til kan variere i henhold til familiens religiøse og kulturelle bakgrunn, men med utgangspunkt i at familiens holdninger allerede har skapt en så stor konflikt at en person søker hjelp hos politiet, barnevern eller en hjelpeorganisasjon, er dette et sterkt signal om at familien vil gå langt for å opprettholde familiens ære.

Norsk og internasjonal erfaring tilsier at dette kan innebære voldsbruk, frihetsberøvelse og drap mot den det gjelder. Det er derfor hensiktsmessig å gå ut ifra en "værstefalls" teori i denne type saker, inntil involverte personer er forsvarlig etterforsket eller utredet. Fornærmedes sikkerhet må være første prioritet. Spesielt viktig er dette i barnevernsaker hvor offeret er prisgitt det offentliges avgjørelser. Vi stiller spørsmål ved om barnevernet har kompetanse til å foreta en trusselvurdering i denne type saker. Vi stiller også spørsmål ved hva slags kompetanse barnevernet støtter seg på når de velger å se bort fra politiets trusselvurdering. (Barnevernets argumentasjon er som regel at familien er hyggelig eller at en person virker sympatisk og snakker norsk).

Hos politiet går denne problematikken under vold i nære relasjoner, og klienten blir behandlet i henhold til Politidirektoratets retningslinjer for vitnebeskyttelse. I andre etater og organisasjoner virker dette mer tilfeldig, avhengig av den enkeltes kompetanse eller holdninger. Spesielt rapporteringen om hvor truede personer plasseres kan synes noe mangelfull. Andre ting som vi har merket oss er f.eks at selv om barnevernet gjør avtaler med foreldre om at ungdommer ikke skal sendes ut av landet, så brytes disse. Denne typen avtaler synes å gi klienten liten sikkerhet. Det kan også stilles spørsmål ved barnevernets kompetanse når det gjelder å forhandle med familien i denne type saker. Vår erfaring er at denne typen saker er dårlig egnet for forhandlinger, men at det kan føres en dialog med familien på klientens premisser.

Denne rapporten er ikke egnet til å utdype enkeltsaker, men våre erfaringer viser at kvaliteten med tanke på sikkerhet innen den enkelte etat ofte er personavhengig. Det bør være felles regler for alle etater på dette området, og være et krav at organisasjoner som får offentlig støtte for å arbeide med fagfeltet også følger disse. Slik at det ikke blir tilfeldig hva slags trusselvurdering/risikoanalyse som blir foretatt, avhengig av hvor i hjelpesystemet en klient henvender seg.

2.7 Situasjonen for de berørte

Situasjonen for de berørte personene i saker som dette, er varierte. Mens enkelte må skjermes fra familiemedlemmer og representanter for eget etnisk miljø, har andre blitt boende hjemme, gjerne med voldsalarm, mens de har opprettholdt skole eller jobb. Den eneste konsekvensen som kanskje kan sies å være felles for de aller fleste av våre klienter opplever, er vedkommendes opplevelse av ensomhet. Kombinasjonen av tette familieband og svært effektiv internkommunikasjon innad i det etniske miljøet, gjør at mange etter et brudd havner i et ingenmannsland. Mange må avskrive sitt tidligere nettverk, i tillegg til familien, hvilket setter dem i en umulig situasjon. De mister i stor grad muligheten til et sosialt liv, og særlig det å selv kunne ta kontakt med noen når de selv trenger det.

Enkelte av de helt unge klientene har det særlig tøft. De har ingen erfaring i å ta egne valg, har ingen boevne og påfallende lite utviklet selvstendighet. Svært ofte har de vært utsatt for sterk kontroll og begrensede muligheter for egenutvikling i lengre tid, med tilhørende dårlig selvbilde. Det å skulle bryte ut fra dette mønsteret når konfliktene kommer, og å innse sviket fra egen familie og i tillegg be om hjelp, er et stort skritt, og et skritt de fleste ikke tar. Enda vanskeligere er det kanskje å klare å skaffe seg et liv etter at en har fått akutt hjelp. For det er etter den eventuelle akutte hjelpen, problemene virkelig starter.

Arbeid mot tvangsekteskap krever langsiktighet. Selv om det fortsatt mangler mye på de helt kortsiktige tiltakene, er det de langsiktige perspektivene som er mest fraværende. En måned på krisesenter kan løse et akutt problem, men det er de neste 3-5 årene som er avgjørende.

2.8 Barnevernet

2.8.1 Generelt.

24, eller drøyt halvparten av personene som er berørt i våre saker, gjelder personer fra 18 år og yngre. Dersom dette er et representativt bilde for målgruppen generelt, må barnevernet i fokus hva angår bistand. Ulike lands ekteskapsaldere, aldersgrensen for familieinnvandring til Norge og det faktum at ekteskap i mange kulturer inngås tidlig, tilsier også at det er overfor denne gruppen det særlig må satses.

Barneverntjenesten er i utgangspunktet godt rustet til å lede an i dette arbeidet. Tjenesten styres av en lov som gir de verktøyene som trengs, enten det er frivillige hjelpetiltak eller inngripende tiltak som omsorgsovertakelse gjennomført ved tvang. I tillegg disponerer det enkelte barnevernkantoret folk som er høyt kvalifisert til å håndtere situasjoner rundt barn generelt, og barn i en konfliktsituasjon spesielt. Barneverntjenesten er et landsdekkende tilbud, og kan i prinsippet nås hvor som helst i landet. I tillegg har den enkelte kommunen plikt til å sørge for at det enkelte barnevernkantor er så godt oppdatert på relevante samfunnsforhold som mulig, så lenge det gjelder barns oppvekstvilkår. Alle disse momentene setter barnevernet i en nøkkelrolle både i forhold til hvem som er målgruppen (aldersmessig), og på den måten at de har det juridiske verktøyet som trengs.

Kompetanseteamet har i noen saker hatt kontakt med barnevernkantorer både i og utenfor Oslo, men for få saker til å trekke noen bastante konklusjoner. For kompetanseteamet er det allikevel viktig å peke på de utfordringene vi har sett underveis.

Barnevernets kompetanse på minoritetsbefolkningen generelt, og på denne typen konflikter spesielt, ser ut til å være tilfeldig og prisgitt enkeltpersoners eget initiativ. Dette gjelder både generell kunnskap om de relevante landene, ekteskapsmønstre, æresbegrep, barns situasjon i familien, migrasjonsspørsmål og kjønns spesifikke forskjeller. Situasjonen er ikke bedre i Oslo enn i resten av landet. Også innad i Oslo er variasjonen stor bydelene i mellom.

Vi har ikke inntrykk av at kunnskap om konflikter av typen tvangsekteskap eller annen æresrelatert vold er forankret i linjen de enkelte kantorene, og at sakene løses litt fra dag til dag. Vår anbefaling er derfor at det etableres en strategi for håndtering av denne typen saker, med virkning ned på det enkelte barnevernkantor, slik at valg av barnevernkantor i fremtiden ikke er avgjørende for den hjelpen som gis. Dette er ikke lenger et nytt problem, ei heller et problem som går over av seg selv. Det må derfor inn i det alminnelige, daglige barnevernsarbeidet.

Men også barnevernkantorer som har tatt grep om denne problemstillingen, sliter med å få til gode løsninger. Dette henger blant annet sammen med de personelle- og økonomimessige ressursene slike saker tross alt krever, og ikke minst med tilgangen på gode plasseringssteder. Uten at det siste er på plass, er det faktisk ikke mulig for barneverntjenesten å bidra i de mer alvorlige sakene.

2.8.2 Behov for plasseringssteder

Et gjennomgangstema i de sakene hvor barneverntjenesten har vært inne i bildet, har vært plasseringssteder i tilfelle omsorgsovertakelse eller akutt plassering etter Barnevernloven. For Oslos vedkommende finnes ingen steder som er særlig tilpasset denne gruppen, slik at steder beregnet for ungdom med rus- adferdsproblemer har blitt benyttet. Dette er en lite tilfredsstillende løsning, med tanke på den situasjonen disse barna har vært, og er i.

Barna har i utgangspunktet ikke adferdsproblemer, men kan med slike plasseringsalternativer fort komme til å oppfylle også dette kriteriet. Drømmen om kjæresten og norsk livsstil skal for enkelte ungdommer gjerne leves ut i løpet av kort tid etter at familien ikke lenger har kontroll, og det kan lett gå galt. Flere barnevernkontorer har av den grunn gitt uttrykk for at disse ungdommene er vanskelige å håndtere. Og det er ingen tvil om at de også kan bli det, dersom de opplever at det ikke er en plan i hjelpen de gis.

Disse barna krever plasseringsalternativer hvor en har tid, ressurser og kompetanse til å jobbe med ungdom fra minoritetsgrupper, og som har en struktur som gjør at de ikke sklir ut. Samtidig som de ikke må bli isolert. Disse ungdommene kan ofte ha en god evne til formulering og en klar oppfatning av hva som er riktig for dem. Det er lett å glemme at de er barn og at de må behandles deretter. Ulike kollektivløsninger med ungdom i sammenfallende situasjon, vil kanskje langt på vei kunne være det optimale. Det må dessuten selvfølgelig stilles helt klare krav til sikkerhet, hvilket kan være en utfordring når det gjelder barn fra de største minoritetene. Her er det politiet, og ikke barneverntjenesten som er fagetaten, hvilket fordrer et samarbeid mellom etatene.

Barneverntjenesten er opptatt av økonomi, hvilket i seg selv ikke er uforståelig. Det er allikevel vårt inntrykk at hensynet til kommunenes eller bydelens økonomi, tenderer mot å bli et eget vilkår for hjelp etter lov om barneverntjenester, og at dette er det første temaet som vurderes. Vi har ikke grunnlag for å si at dette er et generelt trekk, men refererer kun til de erfaringene vi selv har gjort.

Plasseringsspørsmålet er antagelig det viktigste enkeltkriteriet for hvorvidt det er mulig å gi disse barna et tilbud. Hvis dette ikke er på plass, vil antagelig mange velge å bli i hjemmesituasjonen, og heller gi etter for ekteskapspresset. Barna har et formidabelt omsorgsbehov, og vil hele tiden slite med skyld og dårlig samvittighet. Sendretting saksbehandling og et uklart hjelpetilbud kan bidra til at de velger bort barneverntjenesten som hjelpealternativ.

Barnevernet må i stor grad samarbeide med helsevesenet da mange av klientene får psykiske og psykosomatiske plager. Disse kan strekke seg over tid og det er viktig at barneverntjenesten benytter anledningen til å forlenge tiltak utover fylte 18 år.

Vår anbefaling er at det etableres plasseringssteder, både for akutte og langsiktige formål, og hvor kompetanse, sikkerhet og struktur er tatt hensyn til. Vi anbefaler videre at det utarbeides et gjennomgående strategiopplegg for hele tjenesten, slik at lik hjelp i størst mulig grad gis, uansett hvor i landet det gjelder. Særlig viktig er dette for de største byene.

2.9 Kompetanse i hjelpeapparatet generelt

Selv om ingen sitter på konkrete tall for omfanget av æresrelatert vold i Norge, vet vi at det i allefall er hundrevis som rammes av det hvert år. Som når det gjelder barneverntjenesten, er det også generelt slik at problemer knyttet til brudd på familienormer oppleves som nytt. Det vårt generelle inntrykk at kunnskap om tvangsekteskap fortsatt er en spesialkompetanse knyttet til spesielt interesserte personer.

Norges Røde Kors og andre har drevet kursing i tillegg til operativt arbeid, og har i en årrekke vært kilde for det offentlige, både for bistand og kompetanse. I tillegg finnes det etter hvert en del litteratur, artikler og rapporter som belyser problematikken på generelt grunnlag. Også ulike offentlige organer, som de som er representert i kompetanseteamet, sitter med kompetanse som andre kan dra nytte av.

Politiet har sine familievoldskoordinatorer som i stadig større grad erverver kunnskap om denne problemstillingen. Også øvrige deler av politiet skoles, hvilket er nødvendig for å sikre at klientene møtes med tilstrekkelig forståelse ved kontakt med politiet. Men det er fortsatt en vei å gå før den som ber om hjelp får hjelp, uansett hvor i landet vedkommende tar kontakt.

Vi har hatt kontakt med skoleverket i noen saker. Erfaringene er her at der hvor det finnes folk med kompetanse og interesse for temaet, blir ungdommens situasjon tatt på alvor. Sosiallærere og helsesøstre er gode støttespillere for ungdom som trenger hjelp i forhold til æresrelatert vold. Disse vil gjerne være de første som blir oppmerksom på problemene, og være de som ungdommene tyr til. Det generelle inntrykket er imidlertid at det mangler retningslinjer for håndtering av saker som dette, og at det derfor blir opp til den enkelte ansatte å vurdere eventuelle tiltak. På samme måte som barneverntjenesten, er skolene i en nøkkelposisjon til de ungdommene som trenger hjelp.

Det samme bildet tegner seg når det gjelder sosialkontorer og andre førstelinjetjenester vi har vært i kontakt med, nemlig slik at kompetansen er tilfeldig og personavhengig. Å få forankret kompetansen i den enkelte etaten, samt å få en ensrettet strategi for hvordan slike saker bør håndteres, mener vi er tiltak som må prioriteres. De over 18 år har ikke en egen lov å forholde seg til, slik de under 18 år har. Dette krever at særlig sosial- og helsevesen vedkjenner seg sitt ansvar for denne gruppen. Kompetanseteamet har sett saker hvor klientene lett kunne ha blitt kasteballer mellom ulike etater uten å få hjelp. Ved et par anledninger har henvendelser fra kompetanseteamet gjort at klienten har fått den hjelpen de har krav på. Det trengs felles retningslinjer for at denne gruppen skal få den hjelpen de har behov for.

Selv om det mangler kompetanse på problematikk knyttet til æresrelatert vold, er det usikkert hvorvidt det er dette alene som er grunnen til en viss vegring i hjelpeapparatet. Det kan i noen saker virke som om en legger overdreven vekt på kultur, religion og tradisjon og at den enkelte saksbehandler derfor ikke ser barnets situasjon i tilstrekkelig grad. Et av de viktigste målene i UDIs arbeid med tverrkulturell kompetanse og tilpasning av offentlige tjenester til brukere med ulik etnisk, religiøs og kulturell bakgrunn, er nettopp at den enkelte saksbehandler ikke skal miste sin "faglighet" i møte med personer med en annen bakgrunn. Det ligger en utfordring i

det å kunne se de faktiske forhold bak ulike og annerledes måter å formidle virkeligheten på.

Det å ha kompetanse på denne typen saker betyr å forstå hva som skjer på et så tidlig tidspunkt som mulig, og på den måten være i stand til å gripe inn. Det betyr ikke at en skal forstå for å unnskyldte handlemåter, men for å kunne sette inn riktigst mulig tiltak. Holdninger til egen rolle i saker som dette er et viktig satsningsområde, i tillegg til kompetanse. Ønsket om å beskytte andre menneskers kulturelle særegenhet må i disse konkrete tilfellene avstemmes mot den retten barn og ungdom har til hjelp. Dette er viktig for å sikre at normene for mishandling, trusler, "barnets beste" er de samme uansett farge og etnisitet hos hovedpersonen.

3 Tverrfaglig, myndighetsbasert koordinering

UDI besitter i utgangspunktet bred kunnskap om de berørte minoritetsgruppene. Kompetanseteamets arbeid innebærer en mulighet for å bygge viktig kompetanse på dette området som vil kunne komme både utlendingsmyndigheter og andre berørte etater til gode. UDI er derfor i en gunstig posisjon med tanke på å fungere som et sentrum i denne typen tverretattlig samarbeid. Direktoratet, med ansvar innenfor både integrering og regulering, vil være i en nøkkelposisjon til å forstå og håndtere denne typen saker.

Erfaringen så langt viser at dette er saker som ikke "går av seg selv", og som derfor trenger sentral koordinering. Offentlige etater opplever som nevnt fortsatt dette som nye problemstillinger og har derfor ikke etablert den kompetansen som trengs.

Så langt har det i all hovedsak vært humanitære organisasjoner og enkeltpersoner som har påtatt seg ansvaret for denne problemstillingen. Det er derfor helt nødvendig for offentlige myndigheter å ha et samarbeid med denne delen av hjelpetilbudet. Her finnes mye av den kunnskapen det offentlige mangler, i tillegg til at disse organisasjonene gjennom flere år har klart å finne løsninger fra sak til sak. Inkluderingen av en humanitær organisasjon i et offentlig, tverretattlig samarbeid bør videreføres.

Men selv om det offentlige hjelpeapparatet sliter med å få grep på disse sakene, er det her løsningene til syvende og sist må finnes. Tiltak mot tvangsekteskap og annen æresrelatert vold er i første rekke et offentlig anliggende. Det er derfor mange grunner for å ruste opp det offentlige hjelpetilbudet, i tillegg til å støtte private / humanitære aktører:

- ❑ Det er bare barneverntjenesten som kan sette inn hjelpetiltak, akutt plassere barn eller gå til omsorgsovertakelse.
- ❑ Politiet og utlendingsforvaltningen kan bidra med opplysninger og konkrete tiltak som er helt nødvendige for å få til løsninger i enkeltsaker.
- ❑ Offentlige etater kan både kreve og gi opplysninger om en sak innenfor rammene av taushetsplikt, opplysningsplikt og opplysningsrett. Her finnes de både juridiske og praktiske mulighetene som trengs for å få til samarbeid på tvers av fag og etater.
- ❑ Sosial- og helsesektorenes innsats er helt avgjørende for suksess i en sak.
- ❑ Politiets bør kontaktes vedrørende trussel- og sikkerhetsvurderinger i enkeltsaker, dersom hjelpeinstansen selv ikke har kompetanse på dette.

- Barneverntjenesten bør generelt i større grad kontakte politiet i spørsmål som gjelder sikkerhet.

Vi mener at et kompetanseteam som dette fortsatt bør være landsdekkende. Dette er mer effektivt både med tanke på økonomi og resultater, enn om lignende team skulle vært opprettet lokalt eller regionalt. Alle de tre organisasjonene som er involvert i teamet er landsdekkende, og har det nettverket som trengs for å kunne fange opp sakene fra distriktene.

Det er derimot nødvendig at det finnes lokale tilbud både offentlige og humanitære, som håndterer det daglige arbeidet med enkeltsakene. I flere kommuner og fylker, for eksempel Bergen og Stavanger, er det etablert tverrfaglige konstruksjoner for dette formålet. Disse inkluderer barnevern, skoler, sosialkontorer, PPT med mer. Denne typen tiltak bør utvides og systematiseres, da de er lite ressurskrevende men veldig resultatorientert.

Et sentralt, nasjonalt kompetanseteam som UDIs kompetanseteam, vil kunne samle kunnskap og kompetanse på en effektiv måte. Dette er kompetanse som i sin tur kan føres tilbake til andre deler av hjelpeapparatet, avhengig av hvilke ressurser som settes inn til dette. Deltakelse av barnevernfaglig myndighet i teamet ville muligens kunne styrke teamets arbeid ytterligere.

På sikt bør arbeidet i forhold til tvangsekteskap og æresrelatert vold samkjøres i større grad enn i dag, ved at offentlige myndigheter gir felles føringer for bistanden som gis fra private og humanitære organisasjoner. Det offentlige hjelpeapparatet må ta grep om selve problemstillingen. Samme krav til sikkerhetstenkning, trusselvurdering, rettssikkerhet og faglig kompetanse må stilles til alle som yter hjelp, for på den måten å sikre at alle klientene får den hjelpen de trenger. Det er nødvendig å skille mellom hvilke oppgaver det offentlige, som for eksempel politiet, skal gjøre og hvilke oppgaver andre aktører *kan* gjøre. Det er videre nødvendige at offentlige aktører vet hva private / humanitære aktører kan gjøre, og omvendt.

4 Oppsummering av anbefalinger

- ❑ Kompetanseteamets arbeid bør fortsette, og eventuelt inkludere personer med barnefaglig ansvar, f. eks. fra BUFDIR.
- ❑ Myndighetene bør i større grad enn i dag ha oversikt over, og kontroll med, de ulike hjelpetiltakene som finnes for de som utsettes for æresrelatert vold. Private og humanitære organisasjoners innsats må være et supplement til det offentlige tilbudet, og ikke omvendt.
- ❑ Kompetanse om, og innsats mot æresrelatert vold må forankres i de etatene som utgjør førstelinjetjenesten.
- ❑ Det må åpnes for større grad av tverfaglighet hvor alle deler av hjelpeapparatet er representert.
- ❑ Barneverntjenesten bør etablere plasseringstilbud som passer for denne gruppen barn, og som tar høyde for deres spesielle behov for sikkerhet og omsorg. Dette gjelder både institusjoner, beredskapshjem og fosterhjem. Barnevernet må tilegne seg nødvendig kompetanse på denne gruppen barn og ungdom.
- ❑ Leiligheter og andre kort- og langsiktige botilbud for personer over 18 år, og som er truet med tvangsekteskap eller annen æresrelatert vold, bør koordineres av et sentralt organ.
- ❑ Det bør innledes et samarbeid på nordisk, eventuelt også europeisk nivå, med tanke på felles tilnærming til problemstillingen og samarbeid om tiltak.

5 Kort sammendrag av enkeltsaker.

1. Frykt for tvangsekteskap og æresrelatert vold mot to barn av pakistansk opprinnelse, 14 og 16 år. Teamet ble kontaktet av barneverntjenesten i kommunen. Vår innsats bestod av rådgivning, sikkerhetsvurdering og oppfølging gjennom hele saken for Fylkesnemnda for sosiale saker. Kommunen har nå overtatt omsorgen for barna.
2. Vold og trussel om tvangsekteskap mot jente av pakistansk opprinnelse på 16 år. Kom til Norge for to år siden på familieinnvandring med faren. Meldt til oss fra barneverntjenesten i kommunen. Det ble holdt et møte med barneverntjenesten, som fortsatt jobber med saken. Representant fra teamet har hatt oppfølgingssamtale med jenta. Barneverntjenesten hadde særlig behov for å få vite gangen i, og status for, barnas utlendingssak. Rådgiving i forhold til mulige tiltak, sikkerhet og kulturell kontekst.
3. Trussel om tvangsekteskap og æresdrap mot 20 år gammel jente av kurdisk opprinnelse. Teamet har hatt tett oppfølging av jenta, som har hatt voldsalarm siden jul. Det er blant annet opprettet kontakt med politi og krisesenter på stedet, og saken følges tett opp. Jenta ønsker så langt å fortsette å bo hjemme. UDI følger opp i forhold til mulig sak om familieinnvandring, da mannen ikke har lovlig opphold. Kontakt med folkeregisteret sentralt og lokalt.
4. Kidnapping og frykt for tvangsekteskap mot jente på 18 år av somalisk opprinnelse. Teamet har vært i kontakt med ulike instanser i forhold til dokumenter og hjelp til organisering av reisen, og lokalt Røde Kors / Røde Halvmåne tar saken videre.
5. Tvangsekteskap av jente på 18 år av somalisk opprinnelse. Kompetanseteamet fikk melding om saken dagen før ekteskapet skulle finne sted. I samarbeid med den som meldte saken, som er en humanitær organisasjon, avventer vi eventuell ny utvikling i saken. Jenta ønsket hjelp, men uten at familien eller hun selv skulle kontaktes, hvilket i dette tilfellet betød at det var lite vi kunne gjøre.
6. Jente på 17 år av pakistansk opprinnelse tatt med til Pakistan mot sin vilje. Humanitær organisasjon melder saken til oss, og frykter hun er tvangsgiftet. Jenta har sendt motstridende meldinger om sin situasjon til Norge. Ønsker ikke å bli kontaktet, heller ikke at ambassaden kontaktes. Organisasjonen som meldte saken følger opp, og melder til oss ved behov for bistand fra utenriksstasjon, UDI, Røde Kors eller politiet.
7. Kvinne på 30 år av pakistansk opprinnelse ønsker oppholdstillatelse i Norge av frykt for tvangsekteskap i hjemlandet. Hun har en søknad om oppholdstillatelse inne. Vi sender saken tilbake til hennes advokat, da saken faller utenfor teamets mandat.
8. Jente på 18 år av tsjetsjensk opprinnelse kidnappet av eldre gutt. Såkalt "bridesnatching", hvilket er en skikk i deler av Sør-Kaukasus i Russland. Vi har kontaktet ressurspersoner i og utenfor UDI systemet for å få en vurdering av saken, og teamets politirepresentant har samarbeidet med politiet lokalt i

forbindelse med samtaler med, og forhør av, partene. Lignende tilfeller skal ha forekommet tidligere, se for øvrig de to neste sakene.

9. Jente på 16 år av tsjetsjensk opprinnelse kidnappet og giftet pr. telefon med en eldre gutt. Teamet samarbeider med barneverntjenesten på stedet, og vi følger opp blant annet via personer som kjenner dette miljøet godt. Gjelder også neste sak.
10. Samme som forrige sak. Jenta er 17 år, og saken er under barnevernet.
11. Jente på 23 år av pakistansk opprinnelse holdt i husarrest og frykter tvangsekteskap i Pakistan. Jenta ønsket i utgangspunktet hjelp, men valgte til slutt allikevel å dra til Pakistan. Jenta, som var i gang med en høyere utdanning, møtte ikke opp på skolen etter jul. Jenta er nå gift og tilbake på skolen, hvor hun vil fortsette inntil ektemannen kommer til Norge. Hun har fortsatt tilbud om bistand.
12. Anonym melding om navngitt jente på 14 år av pakistansk opprinnelse som skulle tvangsgiftes i Pakistan. Teamet fant jenta og opprettet kontakt med skole og barnevern. Hun er nå i Pakistan, og saken skal følges spesielt opp av barnevern, politi og skole ved gjenkomst.
13. Melding fra hovedperson i en annen sak om at søsteren på 16 også skal tvangsgiftes. Søstrene er av kurdisk opprinnelse. Det skal ha blitt diskutert "pris" for henne over telefon. Følges opp via hovedsaken, men vurderer det ikke som riktig å involvere barnevernet ennå.
14. Jente på 19 år av pakistansk opprinnelse, tvangsgiftet i Pakistan. Hun har vært forlovet siden hun var 10 år. Mulig sak om familieinnvandring følges opp av UDI. Saken følges også opp av politidistriktet på stedet, som har stor kompetanse på feltet.
15. Par i tyveårene av pakistansk opprinnelse rømmer fra tvangsekteskap og represalier på grunn av selvvalgt ekteskap med hverandre. Samarbeid med lokalt kritesenter og politidistrikt. Komplisert og alvorlig trusselbilde.
16. Mann i trettiårene av pakistansk opprinnelse, anonym, ønsker hjelp i forhold til familieinnvandringssak på bakgrunn av tvangsekteskap. Mannen venter barn i et annet forhold i Norge. Han har ikke ringt tilbake.
17. Jente på 18 år av kurdisk opprinnelse ble tvangsgiftet for ett år siden. Mannen, som befinner seg i Norge, har ikke lovlig opphold. Jenta har nektet å bli gravid med mannen, og frykter å bli sendt til Irak sammen med mannen og sin far, for å bli voldtatt. Vi følger saken sammen med politiet lokalt.
18. Jente på 16 år av ghanesisk opprinnelse frykter utsendelse til Ghana, hvilket har skjedd tidligere i hennes tilfelle. Tvangsekteskap er nå mulig motiv. Jenta fikk informasjon om egen utlendingssak, og Røde Kors følger opp saken.
19. Jente på 20 år av marokkansk opprinnelse, som har vært utsatt for grov vold fra familiemedlemmer over svært lang tid, trues med vold og tvangsekteskap

fra sine brødre. Jenta har fått hjelp til flytting, sperring av adresse, kontoer med mer. Saken har høyt trusselnivå og teamets politirepresentant har kontakt med henne, sammen med Røde Kors. Samarbeid med sosialkontoret, som har hjulpet henne med leilighet. Hun er i dag i fast jobb på stedet.

20. Mann av indisk opprinnelse som vil redde sin indiske kjæreste fra tvangsekteskap i India. Vedkommende ønsket opplysninger om regler for familieinnvandring og hvilken hjelp som kunne forventes dersom han fikk jenta med til Norge. Han ble også orientert om hvilken risiko han ville utsette både seg selv og jenta for, ved en eventuell aksjon i India og etterfølgende dekning i Norge.
21. 14 år gammel jente av kurdisk opprinnelse som forteller at hun blir slått hjemme, og truet med ekteskap med person i hjemlandet. Familien nektet henne omgang med venner utover de som oppfylte familiens krav til religion/tradisjon. Dette er nå en sak for barneverntjenesten. Vi har hatt flere møter med barneverntjenesten og fulgt saken tett over en periode. Hun er i dag plassert etter lov om barneverntjenester. Saken har vært fulgt opp over lengre tid.
22. Melding fra barneverntjenesten om jente av pakistansk opprinnelse som skal være tvangsgiftet og holdt skjult i en leilighet i en større by i Norge. Hun har i følge familien begynt på skole i Pakistan, men skal være sett av flere i Norge. Hun kom ikke tilbake på skolen etter en ferie, men medelever "vet" at hun er giftet bort. Dette er fortsatt en potensiell barnevernsak, men uten at realitetene rundt jenta er klarlagt. Teamet har bistått barneverntjenesten i forhold til videre fremgangsmåte, og har gitt tilbud om politibistand m.m.
23. Jente av pakistansk opprinnelse, bosatt på krisesenter, ber om bistand i forbindelse med eventuell fremtidig familieinnvandringssak. Hun vil selv ta kontakt via sin advokat.
24. Jente av indisk opprinnelse med et kjæresteforhold familien motsetter seg. Hun er sendt til India for å giftes bort, til tross for avtale om det motsatte med lokalt barnevern. Jenta er tilbake på skolen, og følges opp av barneverntjenesten. Barneverntjenesten har tilbud om eventuell hjelp fra politi / UDI / røde kors.
25. 18 år gammel jente av afghansk opprinnelse truet med tvangsekteskap i familiens hjemland. Jenta ønsket opplysninger om sin egen utlendingssak, så som reisedokumenter og oppholdsstatus. Hun har besluttet å ikke dra med familien ut av landet, og har fortløpende tilbud om ytterligere assistanse fra kompetanseteamet.
26. Gjelder to jenter av kurdisk opprinnelse i to separate straffesaker i Drammen, jf mediedekning våren 2005. Kompetanseteamet har blitt spurt om råd i ulike sammenhenger fra politi og lokal bistandsorganisasjon.
27. Jente på 18 av kurdisk opprinnelse med norsk kjæreste, truet med utsendelse og tvangsekteskap fra familien. Har villet være anonym så langt.

28. Norsk jente på 17 år av pakistansk opprinnelse holdt tilbake i Pakistan etter tvangsekteskap. Jenta etter hvert hjulpet ut av landet etter samarbeid mellom pakistansk politi og norsk polititjenestemann ved ambassaden i Islamabad. Politiet fulgte opp jenta etter ankomst til Norge, i samarbeid med barneverntjenesten.
29. Lege i en by i Sør-Norge tok kontakt med kompetanseteamet vedrørende jente på 19 år av indisk opprinnelse. Jenta skal ha blitt mishandlet etter å ha hatt et forhold som familien ikke aksepterte. Hun ville dra til et annet nordisk land for å be familiemedlemmer om unnskyldning for sin egen oppførsel. Legesenteret advarte henne mot dette da hun selv ga uttrykk for at hun fryktet hun skulle bli drept av broren. Saken er uten personalia og videre forløp er ukjent.
30. Jente på 15 år av kurdisk opprinnelse rømte hjemmefra etter vold og strenge hjemmeforhold. Teamet formidlet kontakt med barneverntjenesten, som fattet vedtak om midlertidig omsorgsovertakelse. Hun er i ettertid, av barneverntjenesten, sendt hjem til en slektning. Senere meldinger via politiet tyder på at hun kan være i ferd med å utvikle problemer i forhold til rus og atferd.
31. Par i starten av tyveårene av pakistansk opprinnelse. Vold og trusler om tvangsekteskap overfor jenta. Hun dro fra krisesenteret og hjem, etter løfte om forsoning. Ble satt i husarrest. Hun ble hentet ut av foreldrenes leilighet ved hjelp av politiet. Kontakten med paret opprettholdes via hjelpeorganisasjonen de har hatt kontakt med.
32. Par i begynnelsen av tyveårene av pakistansk og irakisk opprinnelse. Hun ønsker å unngå å bli giftet bort til denne personen. Folkeregisteret meldte saken til oss, og saken er foreløpig "løst". Hun opplevde seg i tillegg fysisk truet av mannen. Tilbud om videre assistanse av politi og hjelpeapparat ble tilbudt henne via folkeregisteret. Vi opprettet kontakt med folkeregisteret i en annen kommune med lignende erfaringer.
33. Jente på 18 år av pakistansk opprinnelse ble med familien til Pakistan for å delta på bryllupet til en slektning. Et par dager før hjemreise til Norge ble hun tvunget til å inngå ekteskap med en mann i slekten. Jenta følte seg så truet på grunn av dette, at hun valgte å ikke opponere, men i stedet sørge for å komme seg tilbake til Norge. Hun har foreløpig fått informasjon om regler for familieinnvandring, hva kompetanseteamet kan bidra med og kontaktinformasjon til teamet. Hun har løpende kontakt med Røde Kors.
34. Jente på 18 år av kurdisk opprinnelse. Trues med hjemsendelse for ekteskap i hjemlandet og har vært utsatt for vold, forfølgelse og trusler fra familien. Har voldsalarm og tilbud om videre oppfølging. Har selv skaffet seg egen hybel på Østlandet, vekk fra familien.
35. Par i tyveårene av pakistansk opprinnelse. Minst en av partene utsatt for ekteskapspress som følge av forholdet. Ønsker foreløpig ikke annen hjelp enn samtaler med Røde Kors.

36. 16 år gammel jente av irakisk opprinnelse er sendt til Irak sammen med familiemedlemmer. Truet med vold og tvangsekteskap, og er muligens blitt giftet bort allerede. Har hatt sporadisk kontakt med ulike deler av hjelpeapparatet, men det er vanskelig å opprettholde kontakt med henne. Hun sender motstridende meldinger til Norge, og har ved en anledning fortalt at samtalene er instruert. Røde Kors forsøker å koordinere kontakten med henne.
37. Jente på 19 år av Latinamerikansk opprinnelse, ble truet av egen familie til å gifte seg med barnefaren etter uønsket graviditet. Har fått opplysninger om regler for familieinnvandring, hvilket hun ønsker å unngå. Hun vil selv ta kontakt dersom det skjer noe i saken.
38. 17 år gammel jente av tyrkisk opprinnelse har forsvunnet fra videregående skole. Faren søkte om permisjon for henne, etter at skolen etterlyste henne. Barnevernet i byen er blitt orientert av skolen, men har så langt ikke iverksatt undersøkelse. Skolen vil nå ta opp saken med barneverntjenesten på nytt.
39. Jente på 18 år av pakistansk opprinnelse truet med vold og tvangsekteskap. Ny sak som Røde Kors i dag holder tak i.
40. Dette er en sak som ligger utenfor vårt kjerneområde, men som allikevel er meldt til oss. Den gjelder to jenter på 11 og 16 år, av latinamerikansk opprinnelse, som er dumpet hos sin stefar i et europeisk land. Saken blir meldt til barneverntjenesten og fulgt opp videre av politiet.